

Oznámenie Komisie o uplatňovaní systému trvalej udržateľnosti biopalív a biokvapalín v EÚ v praxi a o pravidlách započítavania pre biopalivá

(2010/C 160/02)

1. SYSTÉM EÚ PRE TRVALÚ UDRŽATELNOSŤ BIOPALÍV A BOKVAPALÍN

Svojou novou politikou v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov zaviedla EÚ záväzný systém trvalej udržateľnosti, ktorý predstavuje najkomplexnejší a najpokrokovejší systém svojho druhu na svete. Bude sa uplatňovať na biopalivá a biokvapaliny vyrobené, ktoré sa vyrábajú v EÚ, ako aj na tie, ktoré sa dovážajú. Kritériá trvalej udržateľnosti sú stanovené v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov, prijatej v roku 2009⁽¹⁾. Pre biopalivá sú zodpovedajúce kritériá stanovené v smernici o kvalite paliva⁽²⁾.

V tomto oznámení sa stanovuje, ako môžu členské štáty a hospodárske subjekty uplatňovať v praxi kritériá trvalej udržateľnosti a pravidlá smernice o energii z obnoviteľných zdrojov pre započítavanie biopalív. Toto oznámenie nemá záväzný charakter. Je určené na pomoc členským štátom a na uľahčenie jednotného plnenia kritérií trvalej udržateľnosti. Je k nemu pripojené oznámenie o dobrovoľných systémoch a určených hodnotách a pokyny Komisie pre výpočet zásob uhlíka v pôde.

1.1. Úvod tohto oznámenia

Kritériá trvalej udržateľnosti platia pre biopalivá/biokvapaliny vyrobené v EÚ a pre dovážané biopalivá/biokvapaliny.

Členské štáty sú zodpovedné za zaistenie plnenia kritérií trvalej udržateľnosti, keď biopalivá/biokvapaliny:

1. sa započítavajú do ich cieľov obnoviteľnej energie podľa smernice o energii z obnoviteľných zdrojov⁽³⁾;

2. sa používajú na dodržiavanie využitia energie z obnoviteľných zdrojov⁽⁴⁾;

3. dostávajú finančnú podporu na ich spotrebu⁽⁵⁾;

4. sa započítavajú do cieľa smernice o kvalite paliva na zníženie emisií skleníkových plynov (iba biopalivá)⁽⁶⁾;

5. dostávajú investície a/alebo prevádzkovú pomoc v súlade s usmerneniami Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia (iba biopalivá)⁽⁷⁾;

6. sa zohľadňujú podľa ustanovení pre vozidlá na alternatívne palivá v nariadení o emisiách CO₂ z osobných automobilov (iba bioetanol „E85“)⁽⁸⁾.

K tomuto oznámeniu sú pripojené pokyny Komisie pre výpočet zásob uhlíka v pôde⁽⁹⁾ – záväzný dokument prijatý podľa prílohy V bodu 10 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov – a oznámenie o dobrovoľných systémoch a určených hodnotách⁽¹⁰⁾.

V tomto oznámení sa používajú čísla článkov smernice o energii z obnoviteľných zdrojov ako odkazy na konkrétne ustanovenia. V tabuľke je uvedené, kde sa zodpovedajúce ustanovenia pre biopalivá nachádzajú v smernici o kvalite paliva. Odkazy na „smernicu“ v tomto oznámení sa vzťahujú na smernicu o energii z obnoviteľných zdrojov. Ak smernica o kvalite paliva obsahuje zodpovedajúce ustanovenie, platia takisto pre túto smernicu.

Tabuľka: Články a prílohy, na ktoré sa nachádzajú odkazy v tomto oznámení

Smernica o energii z obnoviteľných zdrojov	Smernica o kvalite paliva
Článok 2: Definície	nie je zahrnutý
Článok 5: Výpočet podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie	nie je zahrnutý
Článok 17: Kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny	Článok 7b: Kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá

⁽¹⁾ Článok 17 smernice 2009/28/ES.

⁽²⁾ Článok 7b smernice 98/70/ES v znení smernice 2009/30/ES.

⁽³⁾ Článok 17 ods. 1 písm. a). Na základe rozsahu „konečnej spotreby energie“ podľa nariadenia (ES) č. 1099/2008 sem patria biopalivá používané v medzinárodnej leteckej doprave (ak sa predávajú v členskom štáte), ale nie v medzinárodnej námornej doprave.

⁽⁴⁾ Článok 17 ods. 1 písm. b). Podľa definície v článku 2 ods. 1 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov.

⁽⁵⁾ Článok 17 ods. 1 písm. c). Väčšinou ako súčasť vnútroštátnych schém podpory.

⁽⁶⁾ Článok 7a smernice o kvalite paliva.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽⁸⁾ Článok 6 nariadenia (ES) č. 443/2009.

⁽⁹⁾ Ú. v. EÚ L 151, 17.6.2010, s. 19.

⁽¹⁰⁾ Pozri stranu 1 tohto úradného vestníka.

Smernica o energii z obnoviteľných zdrojov	Smernica o kvalite paliva
Článok 18: Overovanie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny	Článok 7c: Overovanie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti biopalív
Článok 19: Výpočet vplyvu biopalív a biokvapalín na množstvo skleníkových plynov	Článok 7d: Výpočet emisií skleníkových plynov z biopalív počas životného cyklu
Článok 21: Osobitné ustanovenia týkajúce sa využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie v doprave	nie je zahrnutý
Článok 24: Platforma transparentnosti ⁽¹⁾	nie je zahrnutý ⁽²⁾
Príloha III: Energetický obsah motorových palív v doprave	nie je zahrnutá
Príloha V: Pravidlá výpočtu vplyvu biopalív, biokvapalín a porovnateľných fosílnych palív na množstvo skleníkových plynov	Príloha IV: Pravidlá výpočtu emisií skleníkových plynov biopalív počas ich životného cyklu

⁽¹⁾ Online na adrese: http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform/transparency_platform_en.htm
⁽²⁾ Ak sa dokumenty týkajú smernice o kvalite paliva, Komisia ich plánuje zverejniť aj na webovej stránke smernice o kvalite paliva.

2. ROZSAH A UPATŇOVANIE KRITÉRIÍ TRVALEJ UDRŽATELNOSTI

Smernica obsahuje kritériá trvalej udržateľnosti súvisiace s úsporami skleníkových plynov ⁽¹⁾, pôdou s vysokou biologickou rozmanitosťou ⁽²⁾, pôdou s veľkými zásobami uhlíka ⁽³⁾ a agro-environmentálnymi postupmi ⁽⁴⁾. Tieto kritériá trvalej udržateľnosti sa musia plniť na účely uvedené v bode 1. To znamená, že kritériá neplatia pre všetky biopalivá/biokvapaliny, iba pre tie, na ktoré sa vzťahujú tieto účely – aj keď v súčasnosti sem patrí veľká väčšina.

2.1. Kritériá súvisiace s úsporami emisií skleníkových plynov a pôdou

Členské štáty musia od hospodárskych subjektov vyžadovať, aby preukázali, že dané biopalivá a biokvapaliny spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti súvisiace s úsporami emisií skleníkových plynov a pôdou ⁽⁵⁾. Hospodárske subjekty na to môžu použiť tri metódy:

1. poskytnutím údajov príslušnému vnútroštátnemu orgánu v súlade s požiadavkami, ktoré členský štát stanovil („vnútroštátny systém“; musia ho zabezpečiť všetky členské štáty) ⁽⁶⁾;
2. využitím „dobrovoľného systému“, ktorý Komisia na tento účel uznala ⁽⁷⁾;
3. v súlade s podmienkami dvojstrannej alebo viacstrannej dohody uzatvorenej Úniou, ktorú Komisia na tento účel uznala ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Článok 17 ods. 2.

⁽²⁾ Článok 17 ods. 3.

⁽³⁾ Článok 17 ods. 4 a 5.

⁽⁴⁾ Článok 17 ods. 6.

⁽⁵⁾ Článok 18 ods. 1.

⁽⁶⁾ Článok 18 ods. 3.

⁽⁷⁾ Článok 18 ods. 4 druhý pododsek; článok 18 ods. 7.

⁽⁸⁾ Článok 18 ods. 4 prvý pododsek; článok 18 ods. 7.

Na preukázanie súladu s rôznymi kritériami sa môžu použiť rôzne metódy.

Členské štáty musia definovať, ktoré hospodárske subjekty majú dané informácie predkladať. Na väčšinu motorových palív v doprave sa vzťahuje spotrebná daň, ktorá sa platí pri uvoľnení na spotrebu ⁽⁹⁾. Jasnou voľbou je prideliť zodpovednosť za odovzdávanie informácií o biopalivách hospodárskemu subjektu, ktorý daň platí. V tejto chvíli by mali byť dostupné informácie o kritériách trvalej udržateľnosti v rámci celého reťazca palív ⁽¹⁰⁾.

V prípade biokvapalín a určitých biopalív, napr. tých, ktoré sa používajú vo vozových parkoch alebo v leteckej doprave, môžu byť potrebné osobitné ustanovenia na identifikáciu zodpovedného hospodárskeho subjektu.

Členské štáty musia vyžadovať, aby hospodárske subjekty zabezpečili primeranú úroveň nezávislého auditu predkladaných informácií ⁽¹¹⁾. Ak hospodárske subjekty na preukázanie dodržiavania kritérií trvalej udržateľnosti využívajú dobrovoľný systém alebo dvojstrannú/viacstrannú dohodu uznávanú Komisiou, je táto požiadavka týmto uznaním už zabezpečená. Ak hospodárske subjekty postupujú podľa postupu uvedeného vo vnútroštátnych právnych predpisoch, členské štáty by mali vychádzať z požiadaviek súvisiacich s primeranou úrovňou nezávislého auditu a systému hmotnostnej bilancie ⁽¹²⁾ v bode 2.2 oznámenia o dobrovoľných systémoch a určených hodnotách ⁽¹³⁾.

⁽⁹⁾ Porovnaj smernicu 2008/118/ES a smernicu 2003/96/ES.

⁽¹⁰⁾ Jedinou výnimkou by mohli byť emisie skleníkových plynov z distribúcie paliva (ak je to potrebné na výpočet skutočnej hodnoty). Na to by bolo vhodné použiť štandardný koeficient.

⁽¹¹⁾ Článok 18 ods. 3.

⁽¹²⁾ Článok 18 ods. 1.

⁽¹³⁾ Dôležitým rozdielom je to, že v rámci dobrovoľného systému v zásade platí, že by mal tento systém zaisťovať vykonanie auditu hospodárskych subjektov skôr, než sa im umožní účasť v tomto systéme. V prípade vnútroštátnych systémov nie je takáto požiadavka potrebná, môže stačiť, ak hospodárske subjekty predložia *ad hoc* žiadosti.

2.2. Poľnohospodárske a environmentálne požiadavky a normy pre poľnohospodárov EÚ ⁽¹⁾

Kritérium týkajúce sa poľnohospodárskych a environmentálnych požiadaviek a noriem pre poľnohospodárov EÚ platí iba pre biopalivá/biokvapaliny vyrobené zo surovín pochádzajúcich z EÚ. Na rozdiel od ostatných kritérií sa smernica nevenuje overovaniu splnenia tohto kritéria ⁽²⁾. Dá sa očakávať, že členské štáty sa na zaistenie plnenia týchto požiadaviek zo strany poľnohospodárov budú spoliehať na svoje súčasné kontrolné systémy ⁽³⁾. Ak sú na ich území poľnohospodári, ktorí dodávajú suroviny pre biopalivá/biokvapaliny, ale nespádajú pod tieto kontrolné systémy, členské štáty ich budú musieť do nich zahrnúť.

Ak sa v rámci kontrolného systému odhalí porušenie tohto kritéria, členský štát bude musieť zaistiť, aby bola táto skutočnosť zohľadnená na účely uvedené v bode 1.

2.3. Príslušné materiály

Ako je to uvedené v smernici, „biopalivo“ je kvapalnú alebo plynnú palivo určené pre dopravu a vyrobené z biomasy. „Biokvapalina“ je kvapalnú palivo na iné energetické účely ako na dopravu, vrátane elektriny, tepla a chladu, vyrobené z biomasy ⁽⁴⁾. Medzi biokvapaliny patria iba kvapalnú palivá. To znamená, že kritériá trvalej udržateľnosti platia pre bioplyn používaný na dopravu, ale nie pre bioplyn používaný na výrobu tepla alebo elektriny.

Hoci v smernici sa uvádza mnoho typov biopalív ⁽⁵⁾, tieto zoznamy majú iba uľahčiť vykonávanie smernice a nie sú vyčerpávajúce. Do cieľov smernice sa môžu započítavať aj biopalivá a biokvapaliny, ktoré nie sú uvedené v zozname.

Vychádza sa z toho, že pojem „biokvapaliny“ zahŕňa viskózne kvapaliny ako napríklad odpadový kuchynský olej, živočíšne tuky, palmový olej, surový tallový olej a tallový olejový decht.

Pre biopalivá/biokvapaliny vyrobené z odpadu a z iných zvyškov než zvyškov z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybárstva a lesníctva platí iba kritérium trvalej udržateľnosti súvisiace s úsporami emisií skleníkových plynov ⁽⁶⁾. V bode 5 sa uvádza, čo predstavuje odpad alebo zvyšok. Zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybárstva a lesníctva sú zvyšky, ktoré priamo produkuje poľnohospodárstvo, rybárstvo, akvakultúra a lesníctvo; nepatria sem zvyšky zo súvisiacich odvetví alebo spracovania.

⁽¹⁾ Článok 17 ods. 6.

⁽²⁾ Porovnaj článok 18 ods. 1.

⁽³⁾ Podľa článku 22 nariadenia (ES) č. 73/2009.

⁽⁴⁾ Článok 2.

⁽⁵⁾ Napr. v prílohách III a V.

⁽⁶⁾ Porovnaj článok 17 ods. 1.

2.4. Harmonizácia kritérií trvalej udržateľnosti

Kritériá trvalej udržateľnosti podľa smernice sú úplne zharmozované na úrovni Spoločenstva a boli prijaté podľa článku 95 (vnútorný trh) Zmluvy o ES. Členské štáty preto nemôžu stanoviť ďalšie svoje kritériá na účely 1 až 4 uvedené v bode 1 ⁽⁷⁾. To znamená, že členské štáty nemôžu na tieto účely vylúčiť biopalivá/biokvapaliny na základe iných dôvodov trvalej udržateľnosti, ako sú uvedené v smernici ⁽⁸⁾. Ak sú však niektoré biopalivá/biokvapaliny výhodnejšie než iné a ich výroba je drahšia, vnútroštátne schémy podpory môžu vziať do úvahy ich vyššie výrobné náklady ⁽⁹⁾.

2.5. Zverejňovanie informácií o trvalej udržateľnosti

Členské štáty budú od hospodárskych subjektov dostávať informácie o splnení kritérií trvalej udržateľnosti. Taktiež budú dostávať informácie o krajine pôvodu všetkých fosílnych a obnoviteľných palív používaných v cestnej doprave, ako aj o mieste ich nákupu ⁽¹⁰⁾. V smernici o energii z obnoviteľných zdrojov nie je žiadna požiadavka, aby členské štáty informácie zverejňovali, ani sa im to nezakazuje. Komisia povzbudzuje členské štáty, ktoré tieto informácie zverejňujú, aby ich zverejňovali jednotne pre všetky palivá. Komisia je toho názoru, že ak sa členský štát rozhodne tieto informácie zverejňovať, mal by zohľadniť prípadný obchodne citlivý charakter konkrétnych informácií spoločnosti z tohto hľadiska.

Komisia bude v rámci svojej platformy v súhrnnej forme zverejňovať informácie, ktoré dostane od členských štátov o biopalivách a biokvapalinách ⁽¹¹⁾.

3. VÝPOČET VPLYVU SKLENÍKOVÝCH PLYNOV

Smernica požaduje úsporu emisií skleníkových plynov vo výške 35 % (zvýšenie na 50 % v januári 2017 a 60 % v januári 2018 pre zariadenia, v ktorých sa produkcia začala od roku 2017 a neskôr) ⁽¹²⁾. Obsahuje metodiku výpočtu tejto úspory („skutočnej hodnoty“), ako aj „určených hodnôt“, vrátane „roztriedených určených hodnôt“, ktoré sa môžu použiť v určitých prípadoch na preukázanie splnenia kritéria.

3.1. Výnimka týkajúca sa zariadení, ktoré boli v prevádzke k 23. januáru 2008

Biopalivá/biokvapaliny vyrobené v zariadeniach, ktoré boli v prevádzke k 23. januáru 2008, nemusia spĺňať kritérium úspory emisií skleníkových plynov do 1. apríla 2013 ⁽¹³⁾, takže napríklad zariadenia na výrobu etanolu z pšenice používajúce ako palivo hnedé uhlie, ako aj zariadenia vyrábajúce palmový olej bez zachytávania metánu, majú čas na prispôbenie svojich výrobných procesov. Pojem „zariadenie“ zahŕňa

⁽⁷⁾ Na účely (5) a (6) uvedené v bode 1 nie je táto otázka relevantná.

⁽⁸⁾ Článok 17 ods. 8.

⁽⁹⁾ Porovnaj odôvodnenia 89 a 95 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov, ako aj usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia.

⁽¹⁰⁾ Článok 7a ods. 1 písm. a) smernice o kvalite paliva.

⁽¹¹⁾ Článok 18 ods. 3.

⁽¹²⁾ Článok 17 ods. 2.

⁽¹³⁾ Článok 17 ods. 2, posledný pododsek.

akékoľvek spracovateľské zariadenie, ktoré sa využíva vo výrobnom procese. Nemali by sa medzi ne zaraďovať výrobné zariadenia, ktoré sa mohli úmyselne pridať do výrobného reťazca iba na ten účel, aby mali nárok na výnimku uvedenú v tomto ustanovení. Ak najmenej jedno z týchto spracovateľských zariadení použitých vo výrobnom reťazci bolo v prevádzke najneskôr 23. januára 2008, kritérium minimálne 35 % úspory emisií skleníkových plynov začne platiť až od 1. apríla 2013.

3.2. Určené hodnoty

Smernica obsahuje „určené hodnoty“, ktoré môže hospodársky subjekt použiť na poskytnutie dôkazu o splnení kritéria úspory emisií skleníkových plynov ⁽¹⁾. V prílohe I k tomuto oznámeniu sú usmernenia o tom, kedy sa určené hodnoty môžu použiť, vrátane prípadov, kedy sa môžu použiť kombinácie roztriedených určených hodnôt a skutočných hodnôt ⁽²⁾.

Komisia môže určené hodnoty aktualizovať. Proces aktualizácie určených hodnôt je popísaný v oznámení o dobrovoľných systémoch a určených hodnotách.

Smernica tiež obsahuje „typické hodnoty“ pre emisie skleníkových plynov z biopalív ⁽³⁾. Tieto hodnoty nemôžu hospodárske subjekty použiť. Môžu ich použiť členské štáty vo svojich dvojročných správach Komisii o pokroku v presadzovaní a využívaní energie z obnoviteľných zdrojov ⁽⁴⁾.

3.3. Výpočet skutočnej hodnoty

Skutočné hodnoty pre úspory skleníkových plynov sa dajú použiť vždy bez ohľadu na to, či existuje určená hodnota pre dané biopalivo/biokvapalinu. Príloha V časť C smernice obsahuje pravidlá pre výpočet skutočnej hodnoty.

Do výpočtu nie je potrebné započítavať vstupy, ktoré majú malý alebo žiadny vplyv na výsledok, ako napríklad chemikálie použité pri výrobe v malých množstvách ⁽⁵⁾.

Pri výpočte emisií z „pestovania“ táto metóda umožňuje využitie priemerov (pre konkrétnu geografickú oblasť) ako alternatívu skutočných hodnôt ⁽⁶⁾. To môže byť obzvlášť užitočné v prípade východiskových surovín, pri ktorých nie je žiadna určená hodnota, a regiónov EÚ, kde použitie určených hodnôt pre niektoré východiskové suroviny nie je povolené ⁽⁷⁾. Členské štáty môžu vytvoriť zoznamy týchto priemerných hodnôt; taktiež ich možno začleniť do dobrovoľných systémov zameraných na emisie skleníkových plynov ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Príloha V.

⁽²⁾ Treba poznamenať, že pri výpočte (roztriedených) určených hodnôt sa bralo do úvahy prídelenie emisií vedľajším produktom.

⁽³⁾ Príloha V.

⁽⁴⁾ Porovnaj článok 22 ods. 2.

⁽⁵⁾ Tu je potrebné poznamenať, že čísla pre úspory skleníkových plynov sú zaokrúhlené na najbližší percentuálny bod.

⁽⁶⁾ Porovnaj prílohu V časť C bod 6.

⁽⁷⁾ Porovnaj článok 19 ods. 2 a 3.

⁽⁸⁾ Porovnaj článok 18 ods. 4.

Komisia plánuje zverejňovať v rámci svojej platformy transparentnosti komentované príklady výpočtov skutočných hodnôt, ako aj skupinu štandardných hodnôt odvodených od súborov údajov použitých na stanovenie určených hodnôt, ktoré by sa mohli použiť pre niektoré z koeficientov použitých vo výpočte skutočných hodnôt.

Ďalšie prvky k metodike výpočtu vplyvu emisií skleníkových plynov sa nachádzajú v prílohe II k tomuto oznámeniu.

4. SPLNENIE KRITÉRIÍ SÚVISIACICH S PÔDOU

Smernica identifikuje kategórie pôdy s vysokou biologickou rozmanitosťou ⁽⁹⁾. Surovina pre biopalivá/biokvapaliny by sa nemala získavať z tejto pôdy.

Smernica identifikuje kategórie pôdy s veľkými zásobami uhlíka ⁽¹⁰⁾. Ak pôda patrila do jednej z týchto kategórií v januári 2008 a už sem nepatrí, nemala by sa z tejto pôdy získavať surovina pre biopalivá/biokvapaliny.

Pre niektoré z týchto kritérií smernica umožňuje výnimky, ak sa predložia určité dôkazy.

Ak pôda patrí do viac ako jednej z týchto kategórií pôdy, platia všetky príslušné kritériá. Oprávnenosť na výnimku podľa jedného z kritérií neznamená udelenie výnimky z ostatných platných kritérií.

4.1. Pôda s vysokou biologickou rozmanitosťou

Surovina by sa nemala získavať z pralesa a iných (pralesom) zalesnených plôch, vyhradených chránených prírodných oblastí a trávnych porastov s vysokou biologickou rozmanitosťou ⁽¹¹⁾. Komisia plánuje stanoviť v roku 2010 kritériá a zemepisné rozmedzia s cieľom určiť, ktoré trávnaté porasty možno považovať za trávnaté porasty s vysokou biologickou rozmanitosťou ⁽¹²⁾.

V prípade neprirodzených trávnatých porastov s vysokou biologickou rozmanitosťou je možná výnimka, ak sa predložia dôkazy o tom, že ťažba suroviny je potrebná na zachovanie statusu trávnatého porastu tejto oblasti. V prípade chránených prírodných oblastí je možná výnimka, ak sa predložia dôkazy o tom, že produkcia suroviny nie je v rozpore s daným účelom ochrany prírody ⁽¹³⁾. Komisia má informácie, že CEN, Európsky výbor pre normalizáciu, pracuje na tom, aký druh dôkazu sa má poskytovať.

⁽⁹⁾ Článok 17 ods. 3.

⁽¹⁰⁾ Článok 17 ods. 4 a 5.

⁽¹¹⁾ Článok 17 ods. 3.

⁽¹²⁾ Dokumenty na verejné konzultácie dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/energy/renewables/consultations/2010_02_08_biodiverse_grassland_en.htm

⁽¹³⁾ Článok 17 ods. 3 písm. b); platí pre body i) aj ii).

Smernica obsahuje postup, podľa ktorého sa môžu na základe rozhodnutia Komisie zohľadniť nové chránené prírodné oblasti ⁽¹⁾. V súčasnosti sa neuznávajú žiadne takéto oblasti. Ak sa rozhodne o uznávaní oblastí, informácie o týchto rozhodnutiach sa zverejnia v rámci platformy transparentnosti Komisie.

4.2. Pôda s veľkými zásobami uhlíka

Surovina by sa nemala získavať z mokrade, súvislo zalesnených plôch, oblastí s korunovým zápojom s hodnotou od 10 do 30 % a rašeliniska – ak sa štatút pôdy zmenil oproti jej štatútu v januári 2008 ⁽²⁾.

Ak sa teda surovina získava z oblasti, ktorá bola mokraďou ⁽³⁾ v januári 2008 a je stále mokraďou, keď sa surovina získava, použitím takehoto materiálu sa toto kritérium neporuší.

Termín „štatút“ sa vzťahuje na fyzické kategórie definované v smernici.

Zmena využitia pôdy, na ktorú sa toto kritérium nevzťahuje, sa aj tak musí brať do úvahy pri výpočte vplyvu emisií skleníkových plynov (pozri prílohu II).

4.2.1. Súvislo zalesnené plochy ⁽⁴⁾

Pred tým, ako sa začneme zaoberať pojmom „súvislo zalesnená plocha“, treba pripomenúť, že každú zmenu využívania pôdy je potrebné zohľadniť pri výpočte vplyvu emisií skleníkových plynov ⁽⁵⁾, a potenciálne môže byť potrebné zohľadniť ju aj v inom politickom rámci ako v tom, ktorý je predmetom tejto smernice.

Pojem „súvislo zalesnená plocha“ je v smernici definovaný ako *oblasť s rozlohou viac ako jeden hektár, kde sa nachádzajú stromy dosahujúce výšku viac ako päť metrov s korunovým zápojom s hodnotou viac ako 30 %, alebo stromy, ktoré môžu na danom stanovisku tieto vlastnosti dosiahnuť*. Treba uviesť, že pojem „súvislo zalesnená plocha“ má teda širší rozsah ako pojem „les“ podľa iných medzinárodných definícií. Nevzťahuje sa na plochu, pôdy, ktorá sa využíva na prevažne na poľnohospodárske alebo mestské účely ⁽⁶⁾.

4.2.2. Oblasti s korunovým zápojom 10 až 30 % ⁽⁷⁾

V prípade plochy, ktorá je podobná súvislo zalesneným plochám, ale korunový zápoj má hodnotu od 10 % do 30 %, je možná výnimka, ak sa poskytne dôkaz o tom, že vplyv emisií skleníkových plynov ⁽⁸⁾, vrátane všetkých zmien v zásobe uhlíka danej oblasti od januára 2008, je v súlade s príslušnou prahovou hodnotou pre kritérium úspory emisií skleníkových plynov.

4.2.3. Rašelinisko ⁽⁹⁾

V prípade biopalív/biokvapalín vyrobených z biomasy pestovanej na pôde, ktorá bola rašeliniskom k januáru 2008, je možná výnimka, ak sa predložia dôkazy o tom, že:

— pôda bola v januári 2008 úplne odvodnená, alebo

— pôda nebola od januára 2008 odvodnená.

To znamená, že v prípade rašeliniska, ktoré bolo čiastočne odvodnené k januáru 2008, by následné hlbšie odvodnenie, ktoré by zasiahlo pôdu, ktorá ešte nebola úplne odvodnená, predstavovalo porušenie tohto kritéria.

Rašelina samotná sa nepovažuje za biomasu ⁽¹⁰⁾.

4.3. Preukazovanie splnenia kritérií

Preukazovanie splnenia kritérií súvisiacich s pôdou môže mať mnoho podôb, vrátane leteckých snímok, satelitných snímok, máp, záznamov z katastra/databáz ⁽¹¹⁾ a prehliadok miesta.

Dôkaz môže byť „pozitívny“ alebo „negatívny“.

Napríklad splnenie kritéria o „pralese“ sa dá preukázať:

— leteckou snímkou oblasti, ktorou sa preukáže, že je tam vysadená cukrová trstina (pozitívny), alebo

— mapou všetkých pralesov v regióne, ktorou sa preukáže, že daná oblasť medzi ne nepatrí (negatívny).

Kritériá sa vzťahujú na štatút pôdy k januáru 2008. Využitie starších dôkazov sa však nevylučuje. Ak sa napríklad preukáže, že oblasť bola ornou pôdou o niečo skôr než v roku 2008, napr. v roku 2005, môže to postačovať na preukázanie splnenia niektorých alebo všetkých kritérií súvisiacich s pôdou.

Komisia plánuje zverejniť v rámci svojej platformy transparentnosti usmernenia pre hospodárske subjekty, týkajúce sa identifikácie daných kategórií pôdy.

⁽⁸⁾ Príloha V časť C.

⁽⁹⁾ Článok 17 ods. 5.

⁽¹⁰⁾ Porovnaj článok 2.

⁽¹¹⁾ Napr. Integrovaný systém spravovania a kontroly (IACS) pre spoločnú poľnohospodársku politiku EÚ.

⁽¹⁾ Článok 17 ods. 3 písm. b) bod io)

⁽²⁾ Článok 17 ods. 4 a 17 ods. 5.

⁽³⁾ Článok 17 ods. 4 písm. a).

⁽⁴⁾ Článok 17 ods. 4 písm. b).

⁽⁵⁾ Porovnaj prílohu II k tomuto oznámeniu.

⁽⁶⁾ Pôda využívaná na poľnohospodárske účely sa v tomto kontexte vzťahuje na stromy v poľnohospodárskych výrobných systémoch, ako plantáže ovocných stromov, plantáže palmy olejovej a agrolesnícke systémy pestovania plodín pod clonou stromov.

⁽⁷⁾ Článok 17 ods. 4 písm. c).

5. PRAVIDLÁ ZAPOČÍTAVANIA PRE BIOPALIVÁ

5.1. Započítanie palív, ktoré pochádzajú čiastočne z neobnoviteľných zdrojov

Určité palivá pozostávajú z obnoviteľného materiálu iba čiastočne. Pre niektoré z nich, ako napríklad ETBE, príloha III k smernici stanovuje, aké percento paliva je obnoviteľné na účel započítania cieľa ⁽¹⁾. Pre takéto palivá, ktoré nie sú uvedené v prílohe III, vrátane palív vyrobených pružnými postupmi, pri ktorých nevzniknú vždy dodávky s rovnakou zmesou zdrojov, sa dá primerane odvodiť analógia z pravidla pre elektrinu vyrábanú v hybridných zariadeniach: „podiel každého zdroja energie sa bude zohľadňovať na základe jeho energetického obsahu“ ⁽²⁾.

Na účely splnenia kritéria trvalej udržateľnosti o úsporách emisií skleníkových plynov musí z biomasy odvodená časť palív uvedených v predchádzajúcom odseku spĺňať príslušnú prahovú hodnotu. Pre niektoré z nich, napríklad ETBE, smernica udáva určené hodnoty.

Percento v prílohe III k smernici tiež platí pri rozhodovaní, či palivá, ktoré obsahujú biopalivá, musia mať osobitné označenie na predajných miestach ⁽³⁾. Napríklad benzín obsahujúci 20 % ETBE by si nevyžadoval osobitné označenie, pretože z obnoviteľných zdrojov pochádza menej než 10 %.

5.2. Biopalivá započítavané dvakrát

Niektoré biopalivá sa započítavajú dvakrát, aby sa preukázalo splnenie cieľa 10 % pre podiel energie vo všetkých formách dopravy v roku 2020 a pre splnenie vnútroštátnej povinnosti využitia energie z obnoviteľných zdrojov ⁽⁴⁾. Všetky ostatné biopalivá sa musia započítavať raz. Ak sa palivá vyrábajú iba čiastočne z materiálov, ktoré sa počítajú dvakrát, dvojité započítavanie platí iba pre túto časť biopaliva ⁽⁵⁾.

Medzi biopalivá, ktoré sa započítavajú dvakrát, patria biopalivá z odpadov a zvyškov.

Smernica samotná definície „odpadu“ a „zvyškov“ neobsahuje. Komisia sa domnieva, že tieto pojmy by sa mali vykladať v súlade s cieľmi smernice:

- pre dvojité započítavanie: diverzifikácia východiskových surovín ⁽⁶⁾,
- pre metodiku v oblasti skleníkových plynov: žiadne emisie sa neprideľujú vedľajším produktom, ktoré neboli cieľom produkcie, ako napríklad slama v prípade produkcie pšenice ⁽⁷⁾.

V tomto kontexte sa odpad môže chápať ako akákoľvek látka alebo objekt, ktorý držiteľ zlikviduje alebo plánuje alebo je povinný zlikvidovať ⁽⁸⁾. Suroviny, ktoré boli úmyselne upravené, aby sa započítavali ako odpad (napr. pridaním odpadového materiálu do materiálu, ktorý nebol odpad), by sa nemali považovať za suroviny, ktoré spĺňajú podmienky.

V tomto kontexte môžu zvyšky zahŕňať:

- zvyšky z poľnohospodárstva, akvakultúry, rybárstva a lesníctva a
- zvyšky zo spracovania.

Zvyšky zo spracovania sú látky, ktoré nie sú koncovým produktom (koncovými produktmi), ktoré sa výrobný proces priamo snaží produkovať. Nie sú primárnym cieľom výrobného procesu a tento proces nebol zámerné upravený tak, aby ich vyrábali. Medzi príklady zvyškov patrí surový glycerín, tallový olejový decht a hnoj.

Medzi príklady zvyškov patrí surový glycerín, tuk z bitúnkov, tallový olejový decht a hnoj.

⁽¹⁾ Článok 5 ods. 5.

⁽²⁾ Článok 5 ods. 3.

⁽³⁾ Článok 21 ods. 1.

⁽⁴⁾ Článok 21 ods. 2.

⁽⁵⁾ Táto časť je fyzický podiel („systém hmotnostnej bilancie“ pre kritériá trvalej udržateľnosti pre toto ustanovenie neplatí).

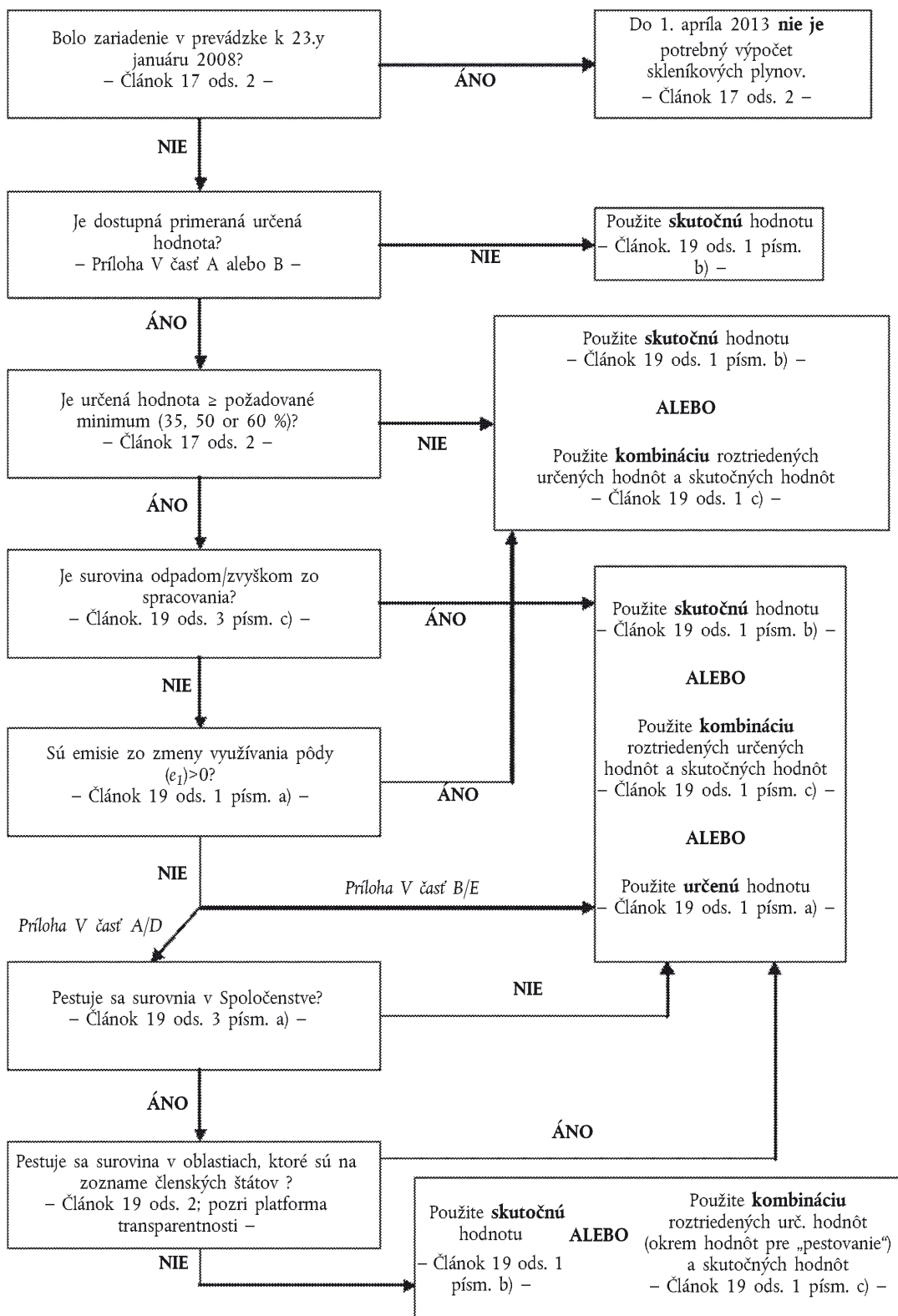
⁽⁶⁾ Porovnaj odôvodnenie 89 smernice o energii z obnoviteľných zdrojov.

⁽⁷⁾ Porovnaj prílohu V časť C bod 18.

⁽⁸⁾ Vrátane materiálov, ktoré sa musia stiahnuť z trhu zo zdravotných a bezpečnostných dôvodov.

PRÍLOHA I

Metódy na výpočet vplyvu emisií skleníkových plynov

PRÍLOHA II

Metodika na výpočet vplyvu emisií skleníkových plynov: ďalšie prvky

Úspora emisií z akumulácie pôdneho uhlíka prostredníctvom zlepšeného poľnohospodárskeho riadenia (príloha V časť C bod 1) „Zlepšené poľnohospodárske riadenie“ môže zahŕňať postupy ako:

- prechod na obmedzené alebo nulové obrábanie pôdy,
- zlepšené striedanie plodín a/alebo krycie plodiny, vrátane hospodárenia so zvyškami plodín,
- zlepšené hospodárenie s priemyselným alebo organickým hnojivom,
- používanie zúrodňovacích látok (napr. kompost).

Úspory emisií z takýchto zlepšení možno zohľadniť, ak sa preukáže, že množstvo pôdneho uhlíka sa zvýšilo alebo sa poskytnú spoľahlivé a overiteľné dôkazy o tom, že sa dá oprávnene očakávať jeho zvýšenie počas obdobia, v ktorom sa dané suroviny vypestovali⁽¹⁾.

Úspory emisií v gCO_{2eq}/MJ sa dajú vypočítať pomocou vzorca ako v bode 7 tejto metódy, pričom deliteľ „20“ sa nahradí dĺžkou obdobia pestovania daných plodín (v rokoch).

Pestovanie (bod 6)

Medzi vstupy/premenné, ktoré ovplyvňujú emisie z pestovania, budú väčšinou patriť semená, palivo, hnojivo, pesticíd, výnosy a emisie N₂O z poľa. Vstrebávanie oxidu uhličitého do rastlín v krátkom uhlíkovom cykle sa tu nezohľadňuje; aby sa to vyvážilo, emisie z používaného paliva sa nezohľadňujú v bode 13.

Metodika pre „pestovanie“ umožňuje – ako alternatívu skutočných hodnôt – využitie priemerov pre menšie zemepisné oblasti než tie, ktoré sa používajú vo výpočte určených hodnôt. Určené hodnoty sa vypočítali (okrem jednej výnimky) pre globálnu úroveň. Smernica však v rámci EÚ stanovuje obmedzenia na ich použitie. Tieto obmedzenia platia na úrovni oblastí NUTS 2⁽²⁾. Podľa všetkého z toho vyplýva, že v rámci EÚ by priemery mali byť pre oblasti NUTS 2 alebo pre jemnozrnnejšiu úroveň. Podobná úroveň by logicky bola vhodná aj mimo EÚ.

Emisie N₂O (bod 6)

Vhodný spôsob na zohľadnenie emisií N₂O z pôd je metodika IPCC, vrátane v nej popisovaných „priamych“ aj „nepriamych“ emisií N₂O⁽³⁾. Hospodárske subjekty by mohli využívať všetky tri úrovne IPCC. Úroveň 3, ktorá počíta s podrobným meraním a/alebo modelovaním, sa zdá byť vhodnejšia na výpočet hodnôt „regionálneho“ pestovania (pozri bod 3.3 tohto oznámenia) než na iné výpočty skutočných hodnôt.

Zmena využívania pôdy (body 7 a 10)

Zmena využívania pôdy by sa mala chápať ako zmeny, pokiaľ ide o pokryv územia, medzi šiestimi kategóriami pôdy, ktoré používa IPCC (lesná pôda, trávnatý porast, orná pôda, mokrade, sídla a iná pôda) plus siedma kategória trvácných plodín, t.j. viacročných plodín, ktorých kmene sa väčšinou každoročne nezberajú, ako napríklad rýchlo rastúce výmladkové porasty či palma olejná⁽⁴⁾. To napríklad znamená, že zmena trávnatého porastu na ornú pôdu je zmenou využitia pôdy, pričom zmena jednej plodiny (napríklad kukurice) na inú (napríklad repka olejná) nie je. Orná pôda zahŕňa neobrábanú pôdu (t.j. pôdu ležiacu ladom jeden alebo niekoľko rokov predtým, než sa bude znova obrábať). Zmena hospodárenia, spôsobu obrábania alebo spôsobu hnojenia sa nepovažuje za zmenu využitia pôdy.

⁽¹⁾ Takýmto dôkazom môžu byť merania pôdneho uhlíka, napr. prvým meraním pred pestovaním a následnými meraniami v pravidelných intervaloch s odstupom niekoľkých rokov. V takom prípade, predtým než bude k dispozícii druhé meranie, by sa zvýšenie množstva pôdneho uhlíka odhadlo pomocou príslušného vedeckého základu. Od druhého merania by merania predstavovali základ pre stanovenie existencie nárastu pôdneho uhlíka a jeho rozsahu.

⁽²⁾ Článok 19 ods. 2 a 3. Tieto regióny sú uvedené v prílohe I k nariadeniu (ES) č. 1059/2003. Interaktívne mapy regiónov sú dostupné na adrese: http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nuts/home_regions_en.html

⁽³⁾ Pozri usmernenia IPCC pre vnútroštátne súpisu skleníkových plynov z roku 2006, zväzok 4, kapitola 11 http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/2006gl/pdf/4_Volume4/V4_11_Ch11_N2O&CO2.pdf

⁽⁴⁾ Pretože táto pôda má znaky ornej pôdy aj lesnej pôdy.

Podrobnosti o výpočte sa nachádzajú v predpisoch na výpočet zásob pôdneho uhlíka⁽¹⁾. Komisia plánuje zverejniť v rámci svojej platformy transparentnosti komentovaný príklad výpočtu emisií zo zmien zásob uhlíka z dôvodu zmeny využívania pôdy.

Intenzita emisií elektriny zo siete (bod 11)

Smernica vyžaduje využívanie priemernej intenzity emisií pre „určený región“. V prípade EÚ je najlogickejšou možnosťou celá EÚ. V prípade tretích krajín, kde sú siete menej často prepojené cez hranice, by mohol byť vhodnou možnosťou vnútroštátny priemer.

Pridelovanie energie (body 17 a 18)

Dolná výhrevnosť používaná pri uplatňovaní tohto pravidla by mala byť výhrevnosť celého (vedľajšieho) produktu, nie iba jeho suchej zložky. V uvedenom prípade, najmä pokiaľ ide o takmer suché produkty, môže byť častokrát výsledok len približný.

Keďže teplo nemá dolnú výhrevnosť, nedajú sa mu na tomto základe prideliť žiadne emisie.

Žiadne emisie by sa nemali pridelovať zvyškom poľnohospodárskych plodín a zvyškom zo spracovania, pretože sa považujú za zvyšky s nulovými emisiami až do ich zberu⁽²⁾, ani odpadu. Ďalšie podrobnosti o odpade a zvyškoch sú v bode 5.2.

Pridelenie by sa malo aplikovať ihneď po tom, ako sa vedľajší produkt (látka, ktorá by za normálnych okolností bola skladovateľná alebo obchodovateľná) a biopalivo/biokvapalina/medziprodukt vyrobí v niektorej výrobnjej fáze. Môže to byť fáza procesu v rámci zariadenia, po ktorej prebieha ďalšie „následné“ spracovanie, pre ktorýkoľvek z týchto produktov. Ak je však následné spracovanie daných (vedľajších) produktov prepojené (materiálom alebo slučkami spätnej väzby energie) s ktoroukoľvek predchádzajúcou časťou spracovania, systém sa považuje za „rafinériu“⁽³⁾ a pridelenie sa vykonáva v bodoch, v ktorých každý produkt nemá žiadne ďalšie následné spracovanie, ktoré je prepojené materiálom alebo slučkami spätnej väzby energie so žiadnou predchádzajúcou časťou spracovania.

Elektrina z kombinovanej výroby tepla a elektriny (CHP) (bod 16)

Všeobecné pravidlo pre pridelovanie v bode 17 neplatí pre elektrinu z CHP, ak CHP spotrebuje 1) fosílnu palivú; 2) bioenergiu, ak nie je vedľajším produktom z toho istého procesu; alebo 3) zvyšky poľnohospodárskych plodín, aj keď sú vedľajším produktom z toho istého procesu. Namiesto toho platí pravidlo v bode 16 takto:

- a) Ak CHP dodáva teplo nielen pre proces výroby biopaliva/biokvapaliny, ale aj na iné účely, veľkosť CHP by sa mala pomyslene zmenšiť – na výpočet – na veľkosť, ktorá je potrebná iba na dodávku tepla potrebného pre proces výroby biopaliva/biokvapaliny. Primárny energetický výstup CHP by sa mal pomyslene úmerne znížiť.
- b) K množstvu elektrickej energie, ktorá zostane – po tejto pomyselnej úprave a po pokrytí všetkých skutočných interných potrieb elektrickej energie – by sa mal prideliť kredit skleníkových plynov, ktorý by sa mal odpočítať od emisií zo spracovania.
- c) Výška tohto benefitu sa rovná emisiám počas životného cyklu, ktoré sa dajú prideliť produkcii rovnakého množstva elektriny z rovnakého typu paliva v elektrárni.

Porovnateľné fosílnu palivo (bod 19)

Hodnota porovnateľného fosílnu paliva na použitie pre biopalivá v súčasnosti je 83,8 g CO₂eq/MJ. Túto hodnotu nahradia „najnovšie skutočné priemerné emisie z fosílnu časti benzínu a nafty v Spoločenstve“, keď sa táto informácia sprístupní v správach odovzdávaných podľa smernice o kvalite paliva⁽⁴⁾.

Tieto správy sa odovzdávajú každoročne od roku 2011. Ak sa dá vypočítať nová hodnota pre porovnateľné fosílnu palivo, Komisia ju zverejní na svojej platforme transparentnosti spolu s dátumom, od ktorého sa toto číslo dá považovať za „dostupné“ a musí sa používať. Komisia zohľadní najnovšiu takúto aktualizáciu vo svojej ďalšej úprave typickej a určenej hodnoty v smernici.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 151, 17.6.2010, s. 19.

⁽²⁾ Podobne, keď sa tieto materiály používajú ako východisková surovina, začínajú s nulovými emisiami v bode zberu.

⁽³⁾ Porovnaj prílohu V časť C bod 18 posledný pododsek.

⁽⁴⁾ Podľa článku 7 písm. a) smernice o kvalite paliva musia dodávatelia (cestného) paliva/energie určení členskými štátmi podávať orgánu určenému členským štátom správu o: 1) celkovom objeme každého typu paliva alebo dodávanej energie s údajom o mieste ich nákupu a pôvodu a 2) emisiách skleníkových plynov počas životného cyklu na jednotku energie.